

ТАРИХИ ДЕРЕКТЕРДІ ОҚЫТУ

Оқушыларға арналған тапсырмалар жинағы

11- сынып

Нұр-Сұлтан, 2022

№66 мектеп-лицейінің әдістемелік кеңесінде қаралып, қалалық оқу-әдістемелік Сараптамалық кеңеске ұсынылды. Хаттама № 09 қаңтар 2022 жыл

Пікір берушілер:

Сайлаубаева Н. Е. - тарих ғылымдарының кандидаты, Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ Тарих факультеті Қазақстан тарихы кафедрасының доценті, т.ғ.к.

Серикбаева Б.М.- Павлодар облысы, Май ауданы, Ақжар жалпы орта білім беру мектебінің педагог-зерттеуші санатты тарих пәні мұғалімі.

Құрастырушы: Уаханова Н.Е.Тарихи деректерді оқыту.Оқушыларға арналған тапсырмалар жинағы.11-сынып -Нұр-Сұлтан, 2022. - 40 б

Бұл оқушыларға арналған тапсырмалар жинағы жаңартылған білім беру стандартына сай 11 сынып оқушыларын Қазақстан тарихы пәнінен мемлекеттік қорытынды аттестатауға және Ұлттық Бірыңғай Тестілеуге дайындық мақсатында жазылған. Оқушыларға арналған тапсырмалар жинағында ежелгі және орта ғасырлардағы, жаңа заман кезеңі мен Тәуелсіз Қазақстан тарихын жүйелі және практикалық бекіту сабақтарын ұштастырып, оқушыларға берілетін тапсырмалар құрастырылған.

Мазмұны

Алғы сөз.....	3
1-сабақ. Ертедегі тұрақтар. Ашель және Ботай мәдениеті.....	4
2-сабақ. Қазақстан тас дәуірінде.....	5
3-сабақ. Андронов және Беғазы-Дәндібай мәдениеттері.....	6
4 -5-сабақ. Сақтар. Ғұндар. Үйсін мемлекеті. Қанлы.....	8
6-сабақ. X-XIIIғғ. Қазақстан территориясындағы мемлекеттер.....	10
7-сабақ. Қазақстанды Моңғолдардың жаулап алуының алғашқы кезеңі.....	11
8-сабақ. Алтын Орда.....	13
9-сабақ. Ақ Орда.....	14
10-11-сабақ. Ноғай ордасы, Сібір хандығы.....	15
12-13-сабақ. Қазақ хандығының құрылыуының тарихи алғышарттары.....	16
14-15-сабақ. Қазақ даласындағы көшпенділер шаруашылығы.....	21
16-17-сабақ. XVI ғасырдың соңындағы Қазақ хандығы.....	22
18-19-сабақ. Кіші жүз бен Орта жүз қазақтарының Ресей бодандығын қабылдау.....	23
20-21-сабақ. Абылайхан билігі тұсындағы қазақ хандығы.....	24
22-23-сабақ. С. Датұлы бастаған кіші жүз шаруаларының көтерілісі.....	25
24-сабақ. Кенесары Қасымұлы бастаған ұлт-азаттық көтеріліс.....	26
25-сабақ. Қазан төңкерісі. Азамат соғысы жылдары.....	27
26-сабақ. Ұжымдастыру кезіндегі Қазақ жеріндегі зардаптар.....	28
27-сабақ. Қазақстан Ұлы Отан соғысы жылдарында.....	29
28-сабақ. Қазақстандағы индустрияландыру саясаты.....	34
29-сабақ. Тың игеру саясаты.....	35
30-31-сабақ. Тоқырау жылдарындағы Қазақстан.....	36
32-сабақ. Тәуелсіз Қазақстан Республикасындағы басты оқиғалар.....	37
33-34-сабақ. Нарықтық экономикаға көшу. Қазақстанның дамуы.....	39
Пайдаланылған әдебиеттер.....	40

АЛҒЫ СӨЗ

Қымбатты оқушы, сізге арналған тапсырмалар жинағы патриоттық тәлім-тәрбие беріп қана қоймай, қазақ халқының тарихи тұлғалары турасында тарихи деректер арқылы тың білім беруге арналған. Ел болашағы – балалар, сіздерсіздер, бірақ төл тарихын оқытпай елім дейтін, жерім дейтін саналы ұрпақ тәрбиелеу мүмкін емес екені айдан анық. Сондықтан да, саналы ұрпақтың сапалы білім алуы үшін Қазақстан тарихынан сіздерге, яғни оқушыларды қорытынды аттестаттау мен Ұлттық Бірыңғай Тестілеуге дайындайтын тапсырмалар жинағы ұсынылады.

Бұл ұсынылып отырған тапсырмалар жинағында оқушылар, сіздер оқу бағдарламасындағы тақырыптарды терең меңгеріп, тапсырмаларды орындау барысында тарихи деректерді, тарихи оқиғалардың хронологиялық реттілігін есте сақтай аласыздар. Өздеріңіз қиналатын, есте сақтай алмай жүрген тақырыптар мен тарихи оқиғаларды жүйелейсіздер, қателеріңізбен жұмыс жасайтын боласыздар. Сонымен қатар, сіздерге 11-сыныпта қорытынды аттестаттауға дайындалуға, Ұлттық Бірыңғай Тестілеуге дайындалу кезіндегі көмекші құрал болады.

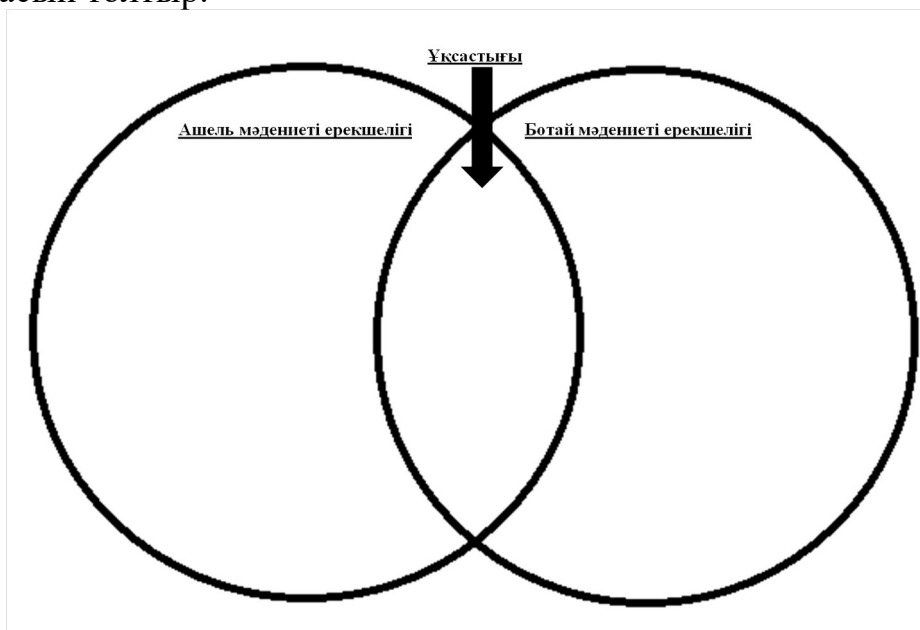
Жалпы, осы тапсырмалар жинағы сіздердің Қазақстан тарихы пәнінен қорытынды аттестаттау мен Ұлттық Бірыңғай Тестілеуге дайындалу барысында білімдеріңізді жүйелеп, өз бетінше жұмыстану дағдыларын қалыптастырады. Таңдалған материалдар білімі әр түрлі деңгейдегі оқушылардың барлығын дерлік жұмыстандыруға ықпал етеді. Тапсырмалар оқу бағдарламасының мазмұнына сәйкес келеді.

Оқушылар, бұл сабақ жинағы сіздердің білім алуларыңызға, Қазақстан тарихынан қорытынды аттестаттау мен Ұлттық Бірыңғай Тестілеуге дайындықта таптырмас кешен болады. Бұл оқушыларға арналған сабақ жинағының ерекшелігі: жинақтағы тапсырмалар Қазақстан тарихының деректері қамтылған дәптермен жұмысты тиімді жүргізу арқылы сіздердің айтылым және жазылым дағдыларыңызды, есте сақтау қабілеттеріңізді дамытуға арналған.

Қымбатты оқушы! Бұл тапсырмалар жинағы сізге Қазақстан тарихы пәнінен қорытынды аттестаттау мен Ұлттық Бірыңғай Тестілеуге дайындыққа пайдалы жинақ болады деп сенемін. Іске сәт!

1-сабақ. Ертедегі тұрақтар. Ашель және Ботай мәдениеті.

Тапсырма 1. Ашель және Ботай мәдениеттерін салыстырып Венн диаграммасын толтыр.

Дескриптор:

1. Ашель мәдениетінің ерекшелігін сипаттайды;
2. Ботай мәдениетінің ерекшелігін сипаттайды;
3. Ашель мәдениеті мен Ботай мәдениетінің 1 ұқастығын табады;
4. Ашель мәдениеті мен Ботай мәдениетінің 1 ерекшелігін табады;

Тапсырма 2. Ботай мәдениетінің қоныстарын жаз.

1. ...
2. ...
3. ...

Дескриптор:

1. Ботай мәдениетінің 1 қонысын табады.
2. Ботай мәдениетінің 2 қонысын табады.
3. Ботай мәдениетінің 3 қонысын табады.

Тапсырма 3. Тірек сөздерді қолданып шағын эссе жаз.

Тірек сөздер: энеолит, ботайлықтар, жылқы шаруашылығы, кәсіп.

Тапсырма 4. «Ботай қонысынан табылған олжалар» тақырыбындағы мәтіннің сөйлемдерін толықтыр.

Ботайлықтар шаруашылық құралдарын түрлі , жасаған. Ботай қонысының тастан жасалған , , , , ұштарының көптеп табылуы олардың аңшылықты кәсіп қылғанын аңғартады. Ботай қоныстарынан келесідей еңбек құралдары да табылған: екі ұшы өңделген шақпақ тастан жасалған ірі , тегіс әрі жылтыр , нақышталған .

2-сабақ. Қазақстан тас дәуірінде.

Тапсырма 1. Ұғымдар мағынасын түсіндір, анықтамасын жаз.

Палеолит	
Олдувэй	
Ашель	
Мустье	
Петроглиф	

Дескриптор:

Жоғарыдағы ұғымдарға анықтама береді;

Тапсырма 2. Тас дәуіріндегі Қазақстан тақырыбына қатысты тірек сөздер жазыңыз.

Мысалы: Жаман Айбат, Обалысай, Шақпақата, қорым, оба, қоныс, тұрақ т.б.

Тапсырма 3. «Сәйкестендіру» кестесін толтыр.

Шарты: Қазақстан аймағында табылған петроглифтердің атауын нақты табылған жерімен сәйкестендір.

Петроглиф атауы

Табылған жері.

Құлжабасы

Қаратаудың Келіншек жотасы

Арпаөзен

Шу-Іле таулары

Таңбалы

Жетісу (Жоңғар)
Алатауының Қаратау сілемесі

Ешкіөлмес

Жетісу

Баянжүрек

Жоңғар тау шатқалы

3-сабақ. Андронов және Беғазы-Дәндібай мәдениеттері.

Тапсырма 1. Тест тапсырмасын орында.

- 1.Еуразия даласындағы қола дәуірінің мәдениеті
 - А) Беғазы
 - В) Дәндібай
 - С) Атасу
 - Д) Қола
 - Е) Андронов
- 2.Қола дәуірінің ең алғашқы скерткіштері табылған жер.
 - А) Арқайым
 - В) Петровка
 - С) Андронов
 - Д) Боголюбов
 - Е) Беғазы
- 3.Солтүстік және Батыс Қазақстандағы зерттелген Андрон мәдениетінің қоныстар саны:
 - А) 35-тен аса
 - В) 80-нен аса
 - С) 18-ден аса
 - Д) 100-ден аса
 - Е) 50-ден аса
- 4.Андрондықтардың бет бейнесін сипаттаған ғалым.
 - А) Ақышев
 - В) Массон
 - С) Герасимов
 - Д) Алпысбаев
 - Е) Алексеев
- 5.Жерленген Андроновтықтардың басы қаратылды
 - А) Шығысқа, Оңтүстікке
 - В) Батысқа, Оңтүстікке
 - С) Солтүстікке, Шығысқа
 - Д) Батысқа, Солтүстікке
 - Е) Солтүстікке, Батысқа
- 6.Андроновтықтардың сүт өнімдері мен етті сақтау тәсілі
 - А) Жердің бетінде салынған тұрақтарда
 - В) Тыстағы ұраларда
 - С) Ет пен сүтті кептіріп сақтаған
 - Д) Арнайы қыш құмыраларда
 - Е) Жер еден астындағы шұңқырда
- 7.Андроновтықтардың мойынға таққан тұмаршалары
 - А) Асыл тастар
 - В) Алтын әшекей
 - С) Мал сүйегі
 - Д) Қола салпыншақтар
 - Е) Жыртқыш аңдардың азу тісі

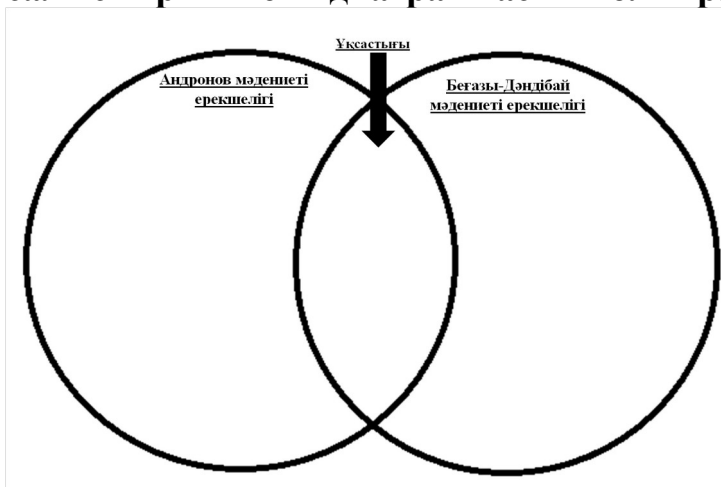
8.Қола дәуірінде Қазақстан аумағын мекендеген тайпалар

- A) Сақтар
- B) Ғұндар
- C) Дайлар
- D) Беғазылар
- E) Андроновтықтар

9.Орталық Қазақстан жеріндегі қола дәуірінің ең соңғы кезең мәдениеті

- A) Андронов
- B) Беғазы-Дәндібай
- C) Орталық Қазақстан
- D) Дәндібай-Қарасу
- E) Беғазы-Атасу

Тапсырма 2. Андронов және Беғазы-Дәндібай мәдениеттерін салыстырып Вени диаграммасын толтыр.

Дескриптор:

1. Андронов мәдениетінің ерекшелігін сипаттайды;
2. Беғазы-Дәндібай мәдениетінің ерекшелігін сипаттайды;
3. Андронов және Беғазы-Дәндібай мәдениеттерінің 1 ұқастығын табады;
4. Андронов және Беғазы-Дәндібай мәдениеттерінің 1 ерекшелігін табады;

Тапсырма 3. Андронов және Беғазы-Дәндібай мәдениеттерінің таралу мекендерін қазіргі Қазақстан картасынан белгіле.

Дескриптор: Картаға Андронов және Беғазы-Дәндібай мәдениеттерін белгілейді;

4-5-сабақ. Сақтар. Ғұндар. Үйсін мемлекеті. Қаңлы.

Тапсырма 1. Сәйкестендір. Сұрақтың жауабы болатын тайпа тұсына «+» белгісін қой.

Тапсырма	Сақтар	Ғұндар	Үйсіндер	Қаңлы
Страбон кімдер туралы жазғанда «Олардың бәрі ақкөңіл және уәдеге берік деген»?				
Б.з.б.46-36 жылдары қаңлылардың Қытайға қарсы көмек көрсеткен елі				
Қаңлы мемлекетінің оңтүстігіндегі көршісі				
Аримаспы, аргиппей, исседон қай тайпаның құрамына кірген?				
Қай тайпаның билеушісінің титулы хан деп аталған?				
Қызыл Аңғар кімдердің астанасы болған?				
Шыршық өзенінің оң жақ жағалауындағы Зах каналы, бұл қай тайпаныкі?				
Халықтардың ұлы қоныс аударуын бастағандар				
Тарихшы Сыма-Цянь қай тайпа туралы көп дерек қалдырған?				
Б.з.д. III ғ.-б.з.IV ғасырлар арағы хронологиясы қай тайпаға тән?				
Геродот «Массагет» деп атаған тайпа				
Қай елдің астанасы Битянь қаласы болған?				
Томирис патшайым қай тайпадан шыққан				
Қытай жазбаларындағы «ат жақты, аққұба, сары шашты» дегендер кімдер?				
Халық саны 630 мың болған тайпа				
Ежелгі гректер Азиялық скифтер атаған тайпа				

Тапсырма 2. Кестені тірек сөздермен толтыр. Әр бағанға кемінде 10 сөз жаз.

Сақтар	Ғұндар	Үйсіндер	Қаңлы

Дескриптор:1.Сақтарға-10-нан кем емес тірек сөз жазады; 2.ғұндарға-10-нан кем емес тірек сөз жазады; 3.үйсіндерге-10-нан кем емес тірек сөз жазады; 4.қаңлыларға-10-нан кем емес тірек сөз жазады;

Тапсырма 3. Сақ патшайымы Томириске деректерге сүйене отырып сипаттама бер.

Дескриптор:

Деректерге сүйене отырып, Томириске сипаттама береді;

Тапсырма 4. Бұл кім? Бос орынға сөйлемге сәйкес келетін адам аттарын жаз.

- сақ ғұламасы, данышпан. Сақтар туралы көп дерек қалдырған тарихшылар: , , . 17-18 жас шамасындағы қорымы Есік обасынан табылды. Парсы патшасы сақтардың патшаймының қолынан қаза табады. Сақ жауынгері ерлігі туралы грек авторы Полиэннің еңбегінен білеміз. - б.з.б. 145 жылы дүниеге келген Шығыстың алғашқы тарихшысы, өз жазбаларында ежелгі үйсін, қаңлы және ғұн тайпалары туралы құнды деректер жазып қалдырған. - Ғұн мемлекетінің көсемі болған.

Тапсырма 5. Төмендегі картадан ежелгі тайпалардың мекендеген жерлерін белгіле.

- 1) Сақ қорғандарын: Шілікті, Бесшатыр, Есік, Берел, Тасмола мәдениеті.
- 2) Үйсіндердің, қаңлылардың және ғұндардың қазіргі Қазақстан жерінің мекендеген өңірлерін.

Дескриптор:

- 1.Картада Сақ қорғандары Шілікті, Бесшатыр, Есік, Берел, Тасмола мәдениетін белгілейді;
- 2.Үйсіндердің, қаңлылардың және ғұндардың қазіргі Қазақстан жерінің мекендеген өңірлерін белгілейді;

6-сабақ. X – XIII ғғ. Қазақстан территориясындағы мемлекеттер

Тапсырма 1. Хронологиялық кестені толтыр.

542 ж.

552 ж.

568 ж.

VI ғасырдың 60-90 жж.

603 ж.

603-704 жж.

682-744 жж.

716 ж.

731 ж.

744 ж.

704-756ж.ж.

715-738 ж.ж.

751 ж.

840 ж.

985 ж.

Тапсырма 2. Ұғымдар мағынасын түсіндір, анықтамасын жаз.

Теле	
Қағанат	
Бұдун	
Бектер	
Яғбу	
Шад	
Елтебер	
Бұйрық	
Тат	
Қаған	
Дулу	
Нушеби	
Торк	
Жағбу	
Атабектер	

Дескриптор:

Жоғарыдағы ұғымдарын түсіндіріп, анықтамасын жазады;

Тапсырма 3. «Бұл кім?» Қағандардың саяси-ерлік іс-әрекеттерін жазып кестені толтыр.

Мұқан қаған	

Иштеми қаған	
Тардуш	
Қапаған қаған	
Білге қаған	
Күлтегін қаған	
Үшлік қаған	
Сұлу қаған	
Шахмәлік	

Дескриптор:

Қағандардың саяси ерлік іс-әрекеттерін жазады;

Тапсырма 4. «Түркі тайпаларының мәдениеті» шағын эссе жаз.

Дескриптор:

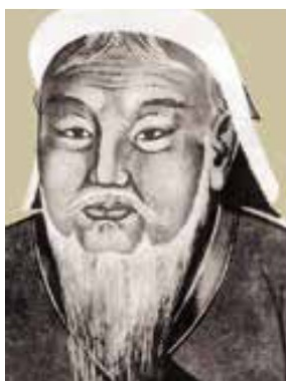
Түркі мәдениеті туралы аргументті эссе жазады;

7-сабақ. Қазақстанды Моңғолдардың жаулап алуының алғашқы кезеңі

Дескриптор:

Деректерге сүйене отырып, Қазақстанды Моңғолдардың жаулап алуының алғашқы кезеңін сипаттайды;

Тапсырма 1. Тарихи деректерге сүйеніп суреттің жанына Шыңғысханды сипаттайтын 10 тірек сөз жаз.

Тапсырма 2. Тест тапсырмасын орында.

1. Моңғол империясының негізін қалаған:

- А) Батый хан
- В) Жошы хан
- С) Шыңғыс хан
- Д) Торы хан

- Е) Берке
2. Монғол хандығы құрылды:
- А) 1155 ж.
 - В) 1205 ж.
 - С) 1206 ж.
 - Д) 1207 ж.
 - Е) 1227 ж.
3. Темүжін дүниеге келді:
- А) 1154 ж.
 - В) 1154 ж.
 - С) 1155ж.
 - Д) 1156 ж.
 - Е) 1157 ж.
4. Шыңғысхан өз империясын қанша түмен әкімшілік билікке бөлді?
- А) 65 түмен
 - В) 75 түмен
 - С) 85 түмен
 - Д) 95 түмен
 - Е) 100 түмен
5. Шыңғысхан мемлекетінің Оң қанаты қалай аталды?
- А) кешіктен
 - В) Яса
 - С) Кул
 - Д) Жоңғар
 - Е) Барунгар
6. Шыңғысханның өзін қорғайтын жасауыл:
- А) «Батыр»
 - В) «Кешіктен»
 - С) «Жасақ»
 - Д) «Уәзір»
 - Е) «Түмен»
7. Отырар опаты болған жыл:
- А) 1218 ж.
 - В) 1219 ж.
 - С) 1216 ж.
 - Д) 1211 ж.
 - Е) 1217 ж.
8. Шыңғысхан Отырарды жаулап алуды жүктеді:
- А) Жошы мен Үгедейге
 - В) Жошы мен Төлеге
 - С) Шағатай мен Үгедейге
 - Д) Шағатай мен Төлеге
 - Е) Жошы мен Шағатайға
9. Сыр бойындағы қалалардың толығымен монғолдардың иелігіне өткен жер:
- А) 1219-1220 жж.
 - В) 1220-1222 жж.

С) 1223-1224 жж.

Д) 1225-1226 жж.

Е) 1227-1228 жж.

10. Шағатай ұлысының орталығы:

А) Сығанақ

В) Алмалық

С) Сарайшық

Д) Қарақорым

Е) Ұлытау

Тапсырма 3. «Егерде мен... моңғол шапқыншылығына дейінгі қазақ жерінде өмір сүрген тайпалардың бірінің өкілі болсам, не істер едім?» шағын әңгіме жаз.

Тапсырма 4. Тарихи диктант. Төмендегі тірек сөздердің ішінен тек моңғол шапқыншылығы кезеңіне қатыстыларының астын сыз.

Отырар опаты, «Ақиқат сыйы» кітабы, «Янгикент опаты», Суяб опаты, ақсүйектер құрылтайы, қағандар жиналысы, иеліктер, «Жасақ» заңдар жинағы, «Құтты білік» заңдар жинағы, түргештер, Білге қаған, ұлыс, түмен, сюбашы.

8-сабақ. Алтын Орда.

Тапсырма 1. «Кім тапқыр?» жабық сұрақтарға жауап жаз.

1. Алтын Оданың негізін қалаушы кім?

2. 1227-1255 жж. Аралығында Алтын Ордада билік еткен кім?

3. Алтын Орданың екінші ханы кім болды?

4. Беклербек деген кімдердің титулы?

5. Диуан деген кім?

6. Алтын Орданы үш жорық нәтижесінде талқандаған кім?

Тапсырма 2. Төмендегі Алтын Орда мемлекетінің басшылары мен олардың билік еткен жылдарын сәйкестендір.

1257-1266 жж.

Өзбек хан

1257-1266 ж.ж.

Бату хан

1266-1280 ж.ж.

Берке хан

1342-1357 ж.ж.

Мөңке Темір

1312-1342 ж.ж.

Жәнібек хан

Тапсырма 3. Алтын Орда мемлекетінің құлауының үш себепін жаз.

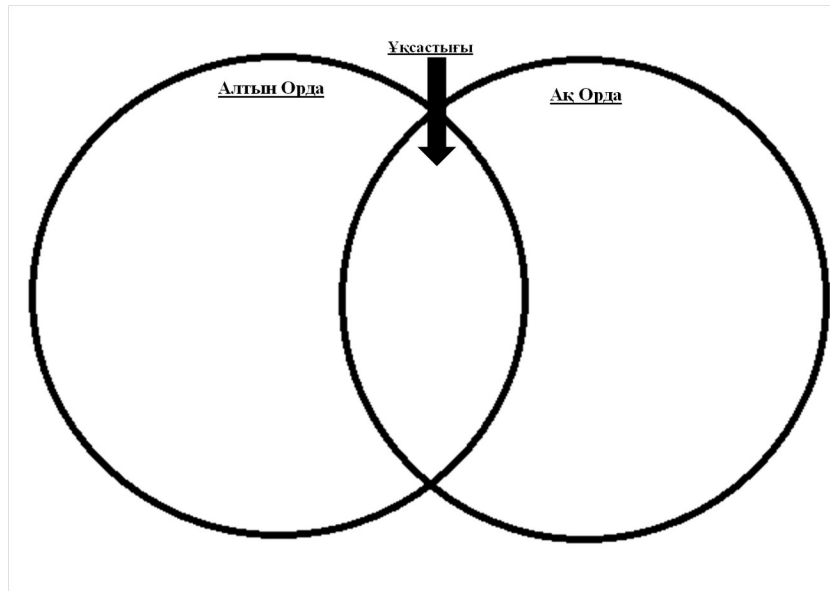
1.

2.

3.

9-сабақ. Ақ Орда.

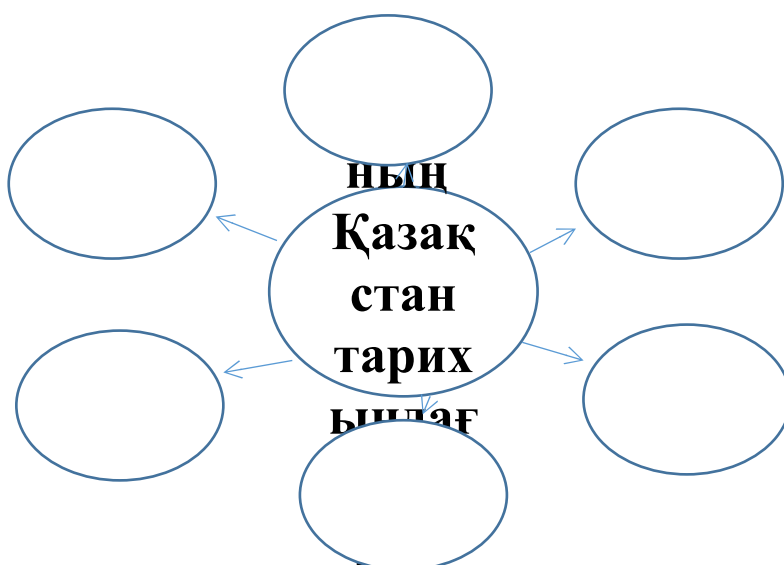
Тапсырма 1.Венн диаграммасын құру арқылы Алтын Орда және Ақ Орда мемлекеттерін сипатта.

Дескриптор:

1. Алтын Орданың ерекшелігін сипаттайды;
2. Ақ Орданың ерекшелігін сипаттайды;
3. Алтын Орда мен Ақ Орда мемлекеттерінің 1 ұқсастығын анықтайды;
4. Алтын Орда мен Ақ Орда мемлекеттерінің 1 айырмашылығын анықтайды;

Тапсырма 2. Төмендегі кластерді толтыр.

Дескриптор: Ақ Орданың Қазақстан тарихында алар орнына 6 сөз жазып, кластер толтырады;

Тапсырма 3. Ақ Орданың саяси тарихының үш кезеңіне сипаттама бер.

Бірінші кезең

Екінші кезең

Үшінші кезең

Дескриптор:

Ақ Орданың саяси тарихының 1,2,3 кезеңдерін сипаттайды;

10-11-сабақ. Ноғай Ордасы, Сібір хандығы

Тапсырма 1. Әбілқайыр ханға деректерге сүйене отырып сипаттама бер.

Дескриптор:

Деректер арқылы Әбілқайыр ханға 3 сипаттама береді;

Тапсырма 2. Хронологиялық кестені толтыр.

1428 ж.

1457 ж.

1468 ж.

1563 ж.

Дескриптор:

Жоғарыда берілген 4 жылдардағы оқиғаны анықтайды;

Тапсырма 3. Сәйкестендір. Сұрақтың жауабы болатын мемлекеттер тұсына + белгісін қой.

Сұрақтар	Әбілқайыр хандығы	Ноғай Ордасы	Сібір хандығы
Территориясы Жайықтан Балқашқа дейінгі жерлерді алып жатқан			
Беклербек лауазымы болған мемлекет.			
Аумағы Еділ мен Жайық өзендері аралығы болған			
Екінші атауы – Өзбек ұлысы.			
Орталығы – Сарайшық қаласы.			
Бұл мемлекеттің негізгі халқы – маңғыт тайпасы.			

Батыс Сібір мен Солтүстік Қазақстан жерлерінде пайда болған мемлекет?			
Негізгі тұрғындары – қыпшақ тайпасы.			
Едіге хан қай мемлекеттің басшысы болды?			
Ибақ хан қай мемлекетті басқарған?			

Дескриптор:

- 1.Әбілқайыр хандығына қатысты ақпараттарды сәйкестендіреді;
- 2.Ноғай Ордасы қатысты ақпараттарды сәйкестендіреді;
- 3.Сібір хандығына қатысты ақпараттарды сәйкестендіреді;

12-13-сабақ. Қазақ хандығының құрылуының тарихи алғышарттары

Тапсырма 1. «Ақиқат-жалған». Берілген сөйлемдердің Ақиқат немесе жалған екендігін анықтап, әр сөйлем тұсына жаз.

1. Қазақ хандығы құрылмар алдында қазақ тайпасы көшпелі Өзбек мемлекетінен бөлініп шықты.
2. Әбілқайыр ханнан бөлініп шыққан қазақтар Жайық өзені бойына қоныстанады.
3. Қазақтар Әбілқайыр ханнан 15 ғасырдың жартысында бөлініп шықты.
4. Қазақ ханын құрған Керей мен Абылай сұлтандар болды.
5. 1458 жылы ақ киізге көтеріп Абылай ханды хан сайлайды.
6. Керей ханның үш ұлы: Бұрындық, Қожа-Мұхаммад, Сұлтан әлі.
7. Бұрындық хан елді 50 жыл басқарады.
8. Жәнібек хан – Ақ Орда мемлекетінің соңғы ханы болған Барақ ханның кіші ұлы.
9. Қасым ханның тұсында Билер Кеңесі құрылады.
10. Хақ-Назар хан Әз-Жәнібек ханның баласы.
11. «Жеті жарғы» заңдар жинағы – Есім ханның тұсында шыққан.
12. Шығай ханнан кейін елді Есім хан басқарған.
13. 1680-1715 жылдары аралығында қазақ хандығын Тәуке хан биледі.
14. Орта жүзден шыққан хандар: Қайып хан, Сәмеке хан, Әбілмәмбет хан, Абылай хан, Уәли хан.
15. Уәли ханның немесересі – Шоқан Уәлиханов.
16. Кіші жүзді Ресейге қосқан қанышер Абылай хан.
17. Ералы, Нұралы, Шерғазы, Бөкей, Жәңгір хандар – ұлы жүзден тараған.
18. Бөкей хан Бөкей Ордасын құрды.

Дескриптор:

Жоғарыдағы берліген ақпараттардың ақиқат не жалғандығын сөйлемнің тұсына жазады;

Тапсырма 2. Кестені толтыр.

Ханның ел билеген жылдары	Хандық ету уақытындағы саяси жағдай

Керей хан 1465-1473	
Жәнібек хан 1473-1480	
Бұрындық хан 1480-1511	
Қасым хан 1511-1518	
Мамаш хан 1518-1523	
Таһир хан 1523-1533	
Бұйдаш хан 1533-1534	
Қожа Махмұд 1534-1535	
Тоғым хан 1535-1537	
Хақназар хан 1538-1580	
Шығай хан 1580-1582	
Тәуекел хан 1582-1598	
Есім хан 1598-1628	
Жәңгір хан 1628-1652	
Тәуке хан 1680-1715	
Әбілқайыр хан 1718-1748	
Есім хан 1795-1797	
Айшуақ хан 1797-1805	
Абылай хан 1771-1781	
Уәли хан 1781-1819	
Бөкей хан 1815-1817	
Кенесары хан 1841-1847	

Дескриптор:

Берілген әр ханның билігі кезіндегі саяси жағдайды сипаттайды;

Тапсырма 3. «Мен сол дәуірдің ханы болсам...» тақырыпта эссе жаз.

Дескриптор:

ХҮ-ХVII ғасырдағы қазақ хандарының кез келгеніне таңдау жасап, эссе жазады;

Тапсырма 4. Тест сұрақтарының дұрыс жауабын белгіле.

1. XV- XVII ғғ.Қазақ қоғамындағы хан титулы:
 - А) мұрагерлікпен берілді
 - В) Қазақ ақсүйектерінің құрылтайдағы ресми сайлауынан кейін берілді
 - С) Орыс патшалары арқылы берілді.
 - Д) Шыңғысхан тұқымдары тағайындап отырды.
 - Е) Демократиялық сайлау арқылы берілді.
2. Қара сиыр деген жерде қазақтың біріккен қолы мен жоңғарлардың қай шайқасы болды. Бұл:
 - А) Аңырақай шайқасы
 - В) Аягөз шайқасы
 - С) Бұланты шайқасы
 - Д) Орбұлақ шайқасы
 - Е) Түркістан шайқасы.
3. 1628-1652 жылдары хан тағына отырған Есім ханның баласы:
 - А) Тәуке
 - В) Шығай
 - С) Тәуекел
 - Д) Жәңгір
 - Е) Тұрсын
4. Ғажайып ерліктері үшін Жәңгір ханға халықтың берген атауы:
 - А) Еңсегей ер Жәңгір
 - В) Салқам Жәңгір
 - С) Батыр Жәңгір
 - Д) Алып Жәңгір
 - Е) Зор денелі батыр
5. «Жеті жарғы» заңдар жинағын жасауға қатысқан билер:
 - А) Қазыбек, Әйтеке, Майқы би
 - В) Төле би, Балқы би
 - С) Төле би, Қазыбек би, Әйтеке би
 - Д) Әйтеке би, Балқы би, Бала би
 - Е) Қазыбек би, Әйтеке би, Балқы би
- 6.Жәңгір хан 600 жауынгерімен жоңғардың 50 мың жауынгеріне қарсы тұрған шайқас:
 - А) Аңырақай
 - В) Аягөз
 - С) Қалмақ қырылған
 - Д) Орбұлақ
 - Е) Бұланты
7. Орбұлақ шайқасы болған жыл:
 - А) 1628
 - В) 1630
 - С) 1640
 - Д) 1642
 - Е) 1643

8. ХҮІІ ғасырдың 70 жылдары жоңғар әскерлерінің Жетісу мен Оңтүстік Қазақстанға басып кіріп, қосып алған қалалардың саны:
- A) тоғыз
 - B) он
 - C) он екі
 - D) он бес
 - E) он төрт
9. Тәуке ханның билік құрған жылдары:
- A) 1628-1655
 - B) 1628-1652
 - C) 1680-1715
 - D) 1682-1718
 - E) 1682-1719
10. Тәуке ханның тұсындағы астана:
- A) Сығанақ
 - B) Түркістан
 - C) Сайрам
 - D) Сауран
 - E) Суяб
11. Тәуке хан үш жүздің басын қосып құрылтай өткізілген жер:
- A) Қостөбе
 - B) Мәртөбе
 - C) Күлтөбе
 - D) Бестөбе
 - E) Жертөбе
12. Тәуке ханның заңдар жинағы:
- A) «Жеті жарғы»
 - B) Заңдар жинағы
 - C) Далалық заңдары
 - D) «Жылнамалар жинағы»
 - E) Хан жарлығы
13. Тұрсын ханның бүлігі:
- A) «Қатаған қырғыны»
 - B) «Қалмақ қырғыны»
 - C) «Найман қырғыны»
 - D) Хан бүлігі
 - E) Қырғыз бүлігі
14. «Жеті жарғы» бойынша құрылтай кеңесіне жіберілмей, дауыс беру құқығынан айырылды:
- A) Қарумен келген адам
 - B) Найза асынған адам
 - C) Қанжар асынған адам
 - D) Қарусыз келген адам
 - E) Қылышсыз келген адам
15. «Жеті жарғы» бойынша хан:
- A) Барлық ру бірлестігінің басшысы, хандықтың басшысы, бас қолбасшысы

- В) Сот міндетін атқарушы, салық жинаушы.
С) Ру арасындағы тартысты шешуші
D) Аймақтың басшысы
E) Ру бірлестігін басқарушы
16. Тәуке ханның сыртқы саясаттағы мақсаты:
A) Жерлерін кеңейту
B) Өзбек хандығымен одақ құру
C) Иран шахымен қарым-қатынас орнату
D) Көрші мемлекеттермен одақ құру және бейбіт қатынас орнату.
E) Жоңғарларды талқандау
17. 1680 жылы жоңғар шапқыншылығы кезінде аман қалған қала:
A) Сайрам
B) Түркістан
C) Отырар
D) Сығанақ
E) Тараз
18. 1710 жылы қазақ жерінің Қаракұм маңында бас қосу себебі:
A) Үш жүздің басын біріктіру
B) Хан сайлау
C) Жоңғарларға қарсы тойтарыс беру
D) Руаралық тартыстарды шешу.
E) Заңдар жинағын шығару
19. Тәуке хан тұсында билердің атқарған рөлі:
A) Сұлтандар арасындағы дауды шешті
B) Сот билігін, атқарушы өкімет билігін атқарды.
C) Руаралық тартыстарды тоқтатты
D) Сұлтандардың билігін шешті
E) Жер туралы дауларды шешті
20. XVII ғасырдың ортасында жоңғар мемлекетінің күш-қуатын біршама арттырған қонтайшы:
A) Қалдан-Серен
B) Болат
C) Батыр
D) Цеван-Рабтан
E) Әмірсана
21. Аягөз маңындағы қазақ жасақтарының жоңғарлардан жеңіліске ұшыраған жыл:
A) 1716
B) 1718
C) 1725
D) 1729
E) 1730
22. 1728 жылы қазақ жасақтарының жоңғар әскерлеріне күйрете соққы берген жер:
A) Аягөз маңы
B) Сарысу өзені

- С) Бұланты өзені
- Д) Балқаш көлі
- Е) Жетісу аймағы

23. Ордабасы тауына жиналған қазақ жүздерінің шешімі бойынша Жоңғарларға қарсы күресте қазақ жасақтарының бас қолбасшысы болып сайланған хан:

- А) Абылай
- В) Тәуке
- С) Әбілқайыр
- Д) Тәуекел
- Е) Сәмеке

24. Балқаш көлінің маңында Аңырақай жерінде жоңғарларға күйрете соққы берген жыл:

- А) 1726
- В) 1727
- С) 1728
- Д) 1729
- Е) 1730

25. Сібір атауы түркі тілдес тайпалармен ұзақ жылдар бойы қарым-қатынаста болған осы этникалық тобының атауынан шықты:

- А) «Савромат»
- В) «Қыпшақ»
- С) «Қаңлы»
- Д) «Монғол»
- Е) «Сыпыра»

14-15-сабақ. Қазақ даласындағы көшпенділер шаруашылығы

Тапсырма 1. Кестені толтыр.

Көшпенділер шаруашылығының басты белгілерін жаз.

Мал шаруашылығы	Маусымдық көші-қон	Аңшылық	Қолөнер

Дескриптор:

Кестеде көрсетілген көшпенділердің кәсіптерінің басты белгілерін жазады;

Тапсырма 2. Ұғымдар мағынасын түсіндір, анықтамасын жаз.

Жайылым	
Жайлау	
Қыстау	
Соғым	
Жұт	
Зекет	
Сыбаға	
Құшыр	
Баж	
Сойырғал	

Дескриптор:

Кестеде көрсетілген ұғымдардың анықтамаларын жазады;

Тапсырма 3. «Көшпенділердің діни сенімі» тақырыбында эссе жаз.

Тірек сөздер: Отқа табынушылық, Тәңірішілдік, Ұмай Ана,.....

Дескриптор:

Тірек сөздерді және өз білімдерін қолдану арқылы эссе жазады;

16-17-сабақ. XVI ғасырдың соңындағы Қазақ хандығы

Тапсырма 1. Қасым ханды тарихи деректермен сипаттап жаз.

Дескриптор:

Деректерді қолдана отырып, Қасым ханға сипаттама жазады;

Тапсырма 2. Хандардың аттарын суретімен сәйкестендір.

Кенесары хан

Абылай хан

Керей сұлтан

Тәуке хан

18-19-сабақ. Кіші жүз бен Орта жүз қазақтарының Ресей бодандығын қабылдау

Тапсырма 1. Төмендегі жабық сұрақтарға жауап жаз.

1. Әбілқайыр хан билігі тұсындағы Ресей императрицасы кім болды?
2. А.И. Тевкелевтің Кіші жүзге келгендегі мақсаты не?
3. 1731 жылы 10-қазан күні қандай тарихи оқиға болды?
4. 1735 жылы қай қаланың негізі қаланды?
5. А.И. Тевкелев деген кім?

Дескриптор:

Жоғарыдағы сұрақтарға жауап береді;

Тапсырма 2. Картадан келесілерді белгіле.

1. Кіші жүздің Ресейге қосылуға ант берген жері - Ырғыз және Тобыл өзендерінің арасындағы Майтөбе шатқалын;
2. Орынбор қаласын;
3. Жайық өзенін.

Дескриптор:

1. Картада Майтөбе шатқалын белгілейді;
2. Картада Орынбор қаласын белгілейді;
3. Картада Жайық өзенін белгілейді;

20-21-сабақ. Абылайхан билігі тұсындағы қазақ хандығы

Тапсырма 1. Абылай хан туралы 10 тірек сөз жаз.

Дескриптор:

Абылай ханның өміріне, саяси билігіне, батырлығына қатысты 10 тірек сөз жазады;

Тапсырма 2. «Абылай ханның ішкі саясатының ұтымды тұстары» тақырыбында эссе жаз.

Дескриптор:

Абылай ханның ішкі саясаттағы (ел билеуі, шаруашылықты дамытуы, т.б.) ұтымды тұстарына эссе жазады;

Тапсырма 3. Хронологиялық кестені толтыр.

1711 ж.

1741 ж.

1756 ж.

1759 ж.

1761 ж.

1771 ж.

1779 ж.

1781 ж.

Дескриптор:

Жоғарыда көрсетілген жылдары болған оқиғаларды көрсетеді;

22-23-сабақ. С.Датұлы бастаған Кіші жүз шаруаларының көтерілісі

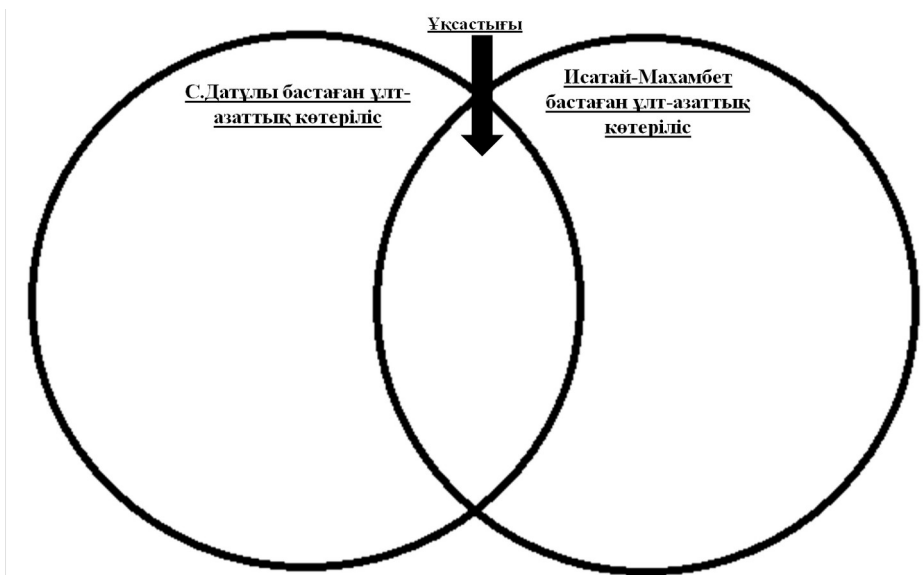
Тапсырма 1. «Класстер» әдісімен С.Датұлын сипатта.

Дескриптор:

Сырым Датұлына сипаттама береді;

Тапсырма 2. Венн диаграммасы арқылы кіші жүздегі ұлт-азаттық көтерілістерді сипатта.

Дескриптор:

1. С.Датұлы көтерілісіне сипаттама береді;
2. Исатай-Махамбет көтерілісіне сипаттама береді;
3. С.Датұлы мен Исатай-Махамбет көтерілісінің 1 айырмашылығын анықтайды;
4. С.Датұлы мен Исатай-Махамбет көтерілісінің 1 ұқсастығын анықтайды;

24-сабақ. Кенесары Қасымұлы бастаған ұлт-азаттық көтеріліс

Тапсырма 1. Кенесары Қасымұлының тарихи портретін жаз.

Дескриптор:

Кенесары Қасымұлының тарихи портретін сипаттайды;

Тапсырма 2. «Ақиқат немесе жалған». Берілген сөйлемдердің Ақиқат немесе жалған екендігін анықтап, әр сөйлем тұсына жаз.

1. Кенесары – қазақтың соңғы ханы.
2. Илияс Есенберлиннің «Хан Кене» деген 1969 жылы жазылған алғашқы тарихи романы осы Кенесары Қасымұлы болмысымен байланысты.
3. Кенесары 1711-1771 жылдары аралығында ел билеген.
4. Кенесары Есім ханның немересі.
5. Кенесары бастаған көтерілістің бәрі тек Ресей Империясына қарсы болды.

Дескриптор:

1. Берілген ақпараттың ақиқат не жалған екенін анықтайды;
2. Берілген ақпараттың ақиқат не жалған екенін анықтайды;
3. Берілген ақпараттың ақиқат не жалған екенін анықтайды;
4. Берілген ақпараттың ақиқат не жалған екенін анықтайды;
5. Берілген ақпараттың ақиқат не жалған екенін анықтайды;

25-сабақ. Қазан төңкерісі. Азамат соғысы жылдары

Тапсырма 1. Ресейдегі азамат соғысының салдары Қазақстандағы Алаш Орда мемлекетінің құрылуының алғышарты бола алды ма? Жауабыңды эссе түрінде жаз.

Дескриптор:

1. Азамат соғысының нәтижесінде Алаш Орда үкіметінің құрылғандығы жөнінде эссе жазады;

Тапсырма 2. Хронологиялық кестені толтыр.

1905 ж. -

1917 ж. сәуір -

1917 ж. шілде айы –

1917 ж. желтоқсан айы –

Дескриптор:

1. Берілген хронологиялық кестені толтырады;

Тапсырма 3. «Алаш» партиясының 10 бөлімнен тұратын бағдарламасы қандай мәселелерді көтерді?

1.	2.	3.	4.	5.
6.	7.	8.	9.	10.

Дескриптор:

Алаш партиясының 10 бағдарламасын анықтап, көрсетеді;

Тапсырма 4. Суреттегі алашордашылардың аты-жөнін реттік нөміріне сәйкес төменге жаз.

1. ...
2. ...
3. ...
4. ...

5. ...
6. ...
7. ...
8. ...
9. ...
10. ...
11. ...
12. ...
13. ...
14. ...

Дескриптор:

Суретте көрсетілген Алаш Орда үкіметінің мүшелерінің тізімін көрсетеді;

26-сабақ. Ұжымдастыру кезіндегі Қазақ жеріндегі зардаптар

Тапсырма 1. «Ақиқат немесе жалған». Әр сөйлем тұсына ақиқат немесе жалған екендігін жаз.

1. Күштеп ұжымдастыру 1932-1933 ж.ж. аралығында жүзеге асырылды.
2. Ұжымдастыру кезінде жер аударған шаруалар саны – 6765 адамға жетті.
3. 1928-32 жылдар аралығында республикада ірі қара 6 млн. 509 мыңнан 965 мыңға, қой 18 млн. 566 мыңнан 1 млн. 386 мыңға, жылқы 3 млн. 516 мыңнан 316 мыңға, түйе 1 млн. 42 мыңнан 63 мыңға азайып кетті.
4. 1929-1931 жылдарда шаруалардың 372 көтерілісі болып, оған 80 мыңдай адам қатысты.
5. Республика экономикасының құлдырап төмендеуі 1932-1933 жылдардағы қуаңшылықпен тұстас келді.
6. Екі жылда республикада аштықтан өте көп адам қырылып, қазақ елі орны толмас қайғы мен қазаға ұшырады: 2 млн. 200 мың адамынан, яғни қазақ ұлтының 49 пайызынан айырылды.

Дескриптор:

Әр сөйлемнің тұсына ақиқат/жалғанды анықтап, жазады;

Тапсырма 2. Ресейдің қазақтарды күштеп ұжымдастыруының мақсаты не? Өз ойыңмен бөлісіп эссе жаз.

Дескриптор:

Күштеп ұжымдастырудың мақсатына сипаттама береді;
Күштеп ұжымдастыруға өз ойын бөлісіп, эссе жазады;

27-сабақ. Қазақстан Ұлы Отан соғысы жылдарында

Тапсырма 1. «Қазақстандықтардың Ұлы Отан соғысына қатысуы» тақырыбындағы тест тапсырмаларының дұрыс жауабын белгіле.

1. Ұлы Отан соғысы болған жылдар:

- А) 1941-1945жж
- В) 1939-1945жж
- С) 1941-1944жж
- Д) 1942-1946жж

2. Соғыстың алғашқы кезеңінде Қазақ КСР-де қанша атқыштар дивизиясы және бригада құрылды:

- А) 11 атқыштар, атты әскер дивизиясы және 5 бригада
- В) 20 атқыштар, атты әскер дивизиясы және 9 бригада
- С) 14 атқыштар, атты әскер дивизиясы және 6 бригада
- Д) 25 атқыштар, атты әскер дивизиясы және 7 бригада

3. А.Наганов, В.Фурсов, Қ.Тұрдиев, Ш.Шолтыров қай аймақтағы шайқасқа қатысты:

- А) Днепр түбіндегі шайқаста
- В) Мәскеу түбіндегі шайқасқа
- С) Балтық флотында
- Д) Брест қамалында

4. 1941ж 20 қыркүйекте неміс-фашист басқыншыларымен шайқасқа қарсы шыққан 800 жауынгердің барлығы дерлік офицерлері қаза тапқан дивизияны басқарған басшы:

- А) В.Г.Клочков
- В) Е.П.Рыков
- С) И.В.Панфилов
- Д) С.Н.Долгоруцкий

5. Мәскеу түбіндегі шайқаста ерлік көрсеткен генерал-майор И.В.Панфилов қолбасшылық еткен дивизия:

- А) 316-атқыштар дивизиясы
- В) 312-дивизия
- С) 22-артиллериялық полк
- Д) 79-атқыштар бригадасы

6. 1941ж қарашада Дубосеково түбінде ерлік көрсеткен танк жоюшылар полкі:

- А) 316-атқыштар дивизиясы
- В) 73-гвардиялық дивизия
- С) 1075-атқыштар полкі
- Д) 310- дивизия

7. «Ресей кең байтақ, бірақ шегінерге жол жоқ, артымызда -Мәскеу», -деген жалынды сөзді айтқан ротаның саяси жетекшісі:

- А) В.Г.Клочков
- В) И.Подольский
- С) Г.К.Кротков
- Д) А.Ф.Наумов

8. И.В.Карпов қолбасшылық еткен атқыштар полкі мен аға –лейтенант Б.Момышұлы басқарған батальон жауынгерлері ерекше табандылық пен қаһармандық көрсеткен шайқас:

- А) Ленинград үшін шайқас
- В) Мәскеу түбіндегі шайқас
- С) Брест қамалы
- Д) Днепр түбіндегі шайқас

9. Мәскеу түбіндегі шайқаста көрсеткен ерлігі үшін 316-атқыштар дивизиясы Қызыл Ту орденімен марапатталып қандай дивизия болып қайта құрылды:
- А) 314- атқыштар дивизиясы
 В) 101 - дивизия
 С) 8-гвардиялық дивизия
 Д) 24-атқыштар бригадасы
10. 316-атқыштар дивизиясы жауынгерлердің өтінішімен қандай атау берілді:
- А) Б.Момышұлы атындағы дивизия
 В) жаяу әскер дивизиясы
 С) Волоколам дивизиясы
 Д) В.И.Панфилов дивизиясы
11. Мәскеу түбіндегі шайқаста жау танкілерін жойып, өз бөлімшереін қорғап алып шыққан автоматшылар тобының саяси рота жетекшісі:
- А) Т.Тоқтаров
 В) М.Ғабдуллин
 С) Н.Бейсекбаев
 Д) Т.Сәдуақасов
12. Мәскеу түбіндегі ұрыстарда көрсеткен жауынгерлік ерлігі үшін Кеңес Одағының Батыры атағы берілді:
- А) М.Ғабдуллин
 В) Қ.Шәкенов
 С) С.Жақсығұлов
 Д) Д.Шыныбеков
13. Бородино селосында неміс бөлімінің штабына басып кіріп, 5 неміс офицерінің көзін жойып қаза тапқаны үшін Кеңес Одағының Батыры атағы берілді:
- А) А.Петров
 В) Б.Момышұлы
 С) Т.Тоқтаров
 Д) Қ.Қайсенов
14. Мәскеу үшін болған шайқас жөнінде естелігінде: «Біздің жүрегіміз темір емес. Бірақ біздің тек отымыз қандай темірді болса да ерітіп, күйдіріп жібере алады... біздің үрейді жеңетін ең күшті қаруымыз бар, ол-Отанға деген сүйіспеншілік», деп жазған Кеңес Одағының Батыры, халық қаһарманы, жазушы:
- А) Б.Момышұлы
 В) Ә.Нұршайықов
 С) Қ.Қайсенов
 Д) Қ.Аманжолов
15. Ұлы Отан соғысының тарихын зерттеушілер алғаш жанған жау тобына ұшағын бағыттаған А.Маслов экипажы екенін дәлелдеді, осы экипаж құрамында болған жерлесіміз:
- А) Нұрым Сыздықов
 В) Дүйсенбай Шыныбеков
 С) Қарсыбай Сыпатаев
 Д) Бақытоғаз Бейсекбаев
16. Қазақстан Республкасының президенті Н.Назарбаевтың өкімімен Б.Бейсекбаевқа Халық қаһарманы атағы берілген жыл:
- А) 1989ж В) 1998ж С) 1993ж Д) 1997ж
17. Балтық флотында қызыл тулы «Киров » крейсерінде қанша қазақстандық жауынгерлер сапта тұрды:
- А) 58 В) 365 С) 156 Д) 210
18. Ленинград үшін шайқаста жаудың арнайы салынған қорғаныс ұясының оқ жаудырып тұрған аузын кеудесімен жауып қаза тапқан Кеңес Одағының Батыры:
- А) Иван Карасаев В) Сұлтан Баймағамбетов С) Төлеген Тоқтаров Д) Ақтай Бақтыгереев

- 19.Оренбаум алғы шебінде 48-атқыштар дивизиясының атақты мергені:
 А) Мәлік Ғабдуллин В) Садық Жақсығұлов С) Рамазан Елебаев Д) Дүйсенбай Шыныбеков
- 20.1942ж күзінде Қазақстанға 500шақырым бойына шекаралас жатқан қай облыста шайқас болды:
 А) Сталинград В) Астрахань С) Мәскеу Д) Ленинград
21. Каспий өңіріне осғыс жағдайы енгізілді:
 А) 1941ж жазында В) 1943ж басында С) 1942ж күзінде Д) 1944ж күзінде
22. Соғыс жылдарында қорғаныс шебі ретінде салынған әскери әуежай:
 А)Жымпиты В) Сайхын мен Орда С) Орал мен Ажайық Д) Орынборда
- 23.Сталинград шайқасында аудың 120 танкісі мен 800 автомаишнасын жойған 73-гвардиялық дивизияны басқарған:
 А) Қойгелді Аухадиев В) Тимофей Позолотин С) Ғани Сафиуллин Д) Қарсыбай Сыпатаев
24. Сталинград майданында шайқасқан 29-дивизиямен қатар Алматының даңқы шыққан дивизиясы:
 А)312- дивизиялары В) 22-атқыштар дивизиясы С) 43-гвардиялық дивизиясы Д) 38-атқыштар дивизиясы
25. Сталинград шайқасында көрсеткен ерлігі үшін «Сталинградтық » деген құрметті атақ алған дивизия:
 А) 73-гвардиялық дивизия В) 316-атқыштар дивизиясы С) 25-гвардиялық атқыштар дивизиясы Д) 101 дивизия
26. 1942ж 19-желтоқсанда Боковская-Пономаренко ауданында болған әуе айқасында жау танкілерін құатып, ерлікпен қаза тапқан Қарағанды қаласының өкілі:
 А) Төлеген Токтаров В) Нұркен Әбдіров С) Талғат Бигелдинов Д) Жәнібек Елеусізов
27. Атақты «Павлов үйі» үшін соғысқан интернационалдық батырлардың мүшесі Оңтүстік Қазақстаннан барған жауынгер:
 А) Толыбай Мырзаев В) Жайық Көлшіков С) Тимофей Позолотин Д) Гияз Рамаев
28. Еділ бойындағы қаһарман қала Сталинград түбінде өшпес ерлік көрсеткен минометші:
 А) Нұрым Сыздықов В) Қойгелді Аухадиев С) Төлеген Токтаров Д) Қарсыбай Сыпатаев
29. «Шығыстың он бір төбесі» деп аталып кеткен жерде Сталинград шайқасының ержүрек 11 қаһарманы қанша фашистке қарсы тұрған:
 А) 224 В) 400 С) 300 Д) 180
- 30.Дон мен Еділ жағасында жау топтарын қоршауға алу кезінде қазақстандық подполковник Т.С.Позолотин басқарған дивизия:
 А) 222-атқыштар дивизиясы В) 17-гвардиялық дивизия С) 310-дивизия Д) 38-атқыштар дивизиясы
31. Кеңес Армиясының екінші дүниежүзілік соғыс бағытын түбегейлі бетбұрысқа әкеліп жеңісті бір табан жақындатқан шайқас:
 А) Сталинград шайқасы В) Ленинград шайқасы С) Днепр түбіндегі шайқас Д) Курск түбіндегі шайқас
- 32.Сталинград қорғанысының батыры, ең мәрте Даңқ орденінің иегері Кеңес Одағының Батыры:
 А) Т. Позолотин В) І.Айтықов С) М.Нариманов Д) З.Оңғаров
33. Соғыс кезінде жаудың 5 танкісін, өздігінен жүретін «Фердинанд» зеңбірегін, оқ-дәрі тиеген автомашинасын жойған, Днепрден алғашқылардың бірі болып өтіп, қарсы шабуылға шыққан Кеңес Одағының Батыры:
 А) І.Айтықов В) С.Қараманов С) Т.Мырзаев Д) Қ.Аухадиев
34. Днепр үшін ұрыста 18 жасар қазақтар арасындағы ең жас Кеңес Одағының Батыры атағын алған:
 А) Нұркен Әбдіров В) Мұрат Артықбаев С) Жәнібек Еілеусізов Д) Ғани Сафиуллин
- 35.Соғыс кезінде қазақстандық қанша партизан шайқасты:
 А) 2 мың В) 1500 С) 4 мың Д) 3,5 мың
36. Қазақстандық партизан Халық Қаһарманы:
 А) Қасым Қайсенов В) Жәнібек Елеусізов С) Токтағали Жангелдин Д) Тұрғаш Жұмабаев

37. Жау тылында қаһармандық күрес жүргізген партизандар, Кеңес Одағының Батыры атағын алған қазақстандықтар:
 А) Т.Бегилдинов, Т.Тоқтаров В) Т.Позолотин, Г.Рамаев С) А.С.Егоров, З.У.Құсайынов Д) Ж. Көлшіков, Т.Мырзаев
38. Екінші дүниежүзілік соғыстағы ең ірі операция Берлин операциясы болған жыл:
 А) 1944ж 25 наурыз В) 1945ж 16 сәуір С) 1944ж 3 желтоқсан Д) 1945ж 9 мамыр
39. Кеңе Армиясы Германияның астанасы Берлинді толық алды:
 А) 1945ж 4 маусым В) 1945ж 8 ақпан С) 1945ж 25 сәуір Д) 1945ж 2 мамыр
40. Берлин үшін ұрыста өз жауынгерлерін бастап кірген Кеңес Одағының Батыры, кейін Қазақстан Республикасының Халық Қаһарманы атағы берілген батыр:
 А) Талғат Бегилдинов В) Сағадат Нұрмағанбетов С) Сырым Байменов Д) Тоқтағали Жангелдин
41. Рейхстаг терезелірінің біріне алғашқылардың бірі болып досы Г.Бутлатовпен бірге Жеңіс туын тіккен Халық Қаһарманы:
 А) С.Мырзаев В) Т.Жангелдин С) С.Луганский Д) Р.Қошқарбаев
42. Орал өңірінен келген 1008-атқыштар полкінің туын Берлин ратушасының төбесіне тіккен жас офицерлер:
 А) С.Шәкіров, А.Әлімбетов В) А.Петров, С.Жақсығұлов С) Қ.Мәденов, Р.Қараманов Д) Ж.Сүлейменов, Қ.Шәкенов
43. Берлинге шабуыл жасауға «Қазақстан комсомолы» танк тізбегінің нешінші танкі қатысты:
 А) 1-танкі В) 2 -танкі С) 3-танкі Д) 4 -танкі
44. Берлин түбіндегі шайқаста әрқайсысы 200-ден астам жауынгерлік ұшу сапараны шығып, әуе мен жерде 10-нан астам ұшақтарды, танкілерді жүздеген фашисттерді жойған екі мәрте Кеңес Одағының Батырлаы:
 А) Талғат Бегилдинов, Иван Павлов, Леонид Беда, Сергей Луганский В) Қ.Сыпатаев, А.Петров, Т.Вербицкий С) Т.Тоқтаров, П.Тимофеев, С.Нұрмағанбетов Д) Иван Карасаев, Николай Доржаков, Қойгелді Аухадиев, Владимир Бреусов
45. 37 ұшақты топтастырып жүргізген ұрыста жаудың 6 ұшағын атып атып түсірген екі мәрте Кеңес Одағының Батыры:
 А) Талғат Бегилдинов В) Қ.Сыпатаев С) Сергей Лугнский Д) Константин Трокин
46. Кеңестік Шығыс әйелдерінің арасынан бірінші болып Ленин орденімен және Алтын Жұлдыз медалімен марапатталған қазақ қыздары:
 А) Мәншүк Мәметова, Әлия Молдағұлова В) София Николаевна, Алма Рыспаева С) Ғ.Омарова, Д.Ахмедиярова Д) Зәру Оңғарбаева, Айман Әлімбетова
47. Пулеметші Мәншүк Мәметова шайқасқан бригада:
 А) 24-атқыштар бригадасы В) 156-атқыштар дивизиясы С) 54-атқыштар бригадасы Д) 100-қазақ ұлттық атқыштар бригадасы
48. Мерген Әлия Молдағұлова шайқасқан бригада:
 А) 73-атқыштар бригадасы В) 54-атқыштар бригадасы С) 310 дивизия Д) 100-қазақ
49. Ұлы Отан соғысында қанша қазақстандық Кеңес Одағының Батыры атағын алды:
 А) 350 В) 700-ге жуық С) 800-ден астам Д) 500-ге жуық
50. Жапондарға қарсы күресте Кеңес Қарулы Күштерінің даңқын шығарған Ақтөбеде құрылған 74-жеке теңіз атқыштар бригадасының негізінде ұйымдастырылған дивизия:
 А) 316-атқыштар дивизиясы В) 101 - қазақ дивизиясы С) 292-атқыштар дивизиясы Д) 73-гвардиялық дивизия
51. Забайкалье, содан соң І-Қиыр Шығыс майдандары әскерлерінің құрамында шайқасқан миномет полкі :
 А) 129-миномет полкі В) 321-миномет полкі С) 54-миномет полкі Д) 222-миномет полкі
25. Қанша қазақстандық «Кореяны азат еткені үшін» медалімен марапатталды:
 А) 10 В) 14 С) 35 Д) 54
52. Қанша қазақстандық «Жапонияны жеңгені үшін» медалімен марапатталды:
 А) 234 В) 150 С) 389 Д) 400

53. «Қазақстан комсомолы» танк колоннасына қарды жинап берген қай қаланың темір жол торабы:

А) Алматы В) Ақмола С) Шымкент Д) Түркістан

54.1942ж қыркүйекте «Қазақстан комсомолы» деген жазуы бар қанша танк Сталинград майданының жауынгерлеріне табыс етілді:

А) 45 В) 30 С) 61 Д) 74

55.Жүздеген оқушыларметалл сынықтарын жинап «Қазақстан пионері» қорына ақанша ақша жинап берді:

А) 1 млн. сом В) 2,5 млн. сом С) 3 млн. сом Д) 4млн. сом

56.М.Киров атындағы мемлекеттік университеттің студенттері «Кеңес студенті» танк командасын жасауға қанша ақша жинап берді:

А) 350 мың сом В) 600 мың сом С) 560 мың сом Д) 800 мың сом

57. 1943ж Алматы қаласының жастары 400 мың сом ақша жинап ұшақ жасап қай Кеңес Одағының ұшқышына табыс етті:

А) Т.Бигелдинов В) С.Луганский С) Т.Тоқтаров Д) С.Сергеев

58. Қай Кеңес Одағының Батыры аты жазылған сүңгуір қайық жасалды:

А) С.Артықбаев В) Б.Момышұлы С) Қ.Сыпатаев Д) Т.Тоқтаров

59.1943ж республикадағы зауыттарды алпына келтіру жұмыстарын жүргізуге қанша комсомол жіберілді:

А) 1439 В) 500 С) 678 Д) 2212

59.Қазақстан тұрғындары фашисттік отаршылдықтың ауыртпалықтарын бастан кешірген қанша қала мен ауданды қамқорлыққа алды:

А) 10 қала мен 20 аудан В) 8 қала мен 50 аудан С) 25 қала мен 60 аудан Д) 12 қала мен 45аудан

60. Ресбупликаға соғыс жылдарында қанша адам көшіліріліп әкелінді:

А) 600 мың адам В) 532 мың адам С)800 мың адам Д) 417 мың адам

61.Соғыс қарсаңында Қазақстанға қанша поляк айдап әкелінді:

А) 102 мың поляк В) 70 мың поляк С) 10 мың поляк Д) 148 мың поляк

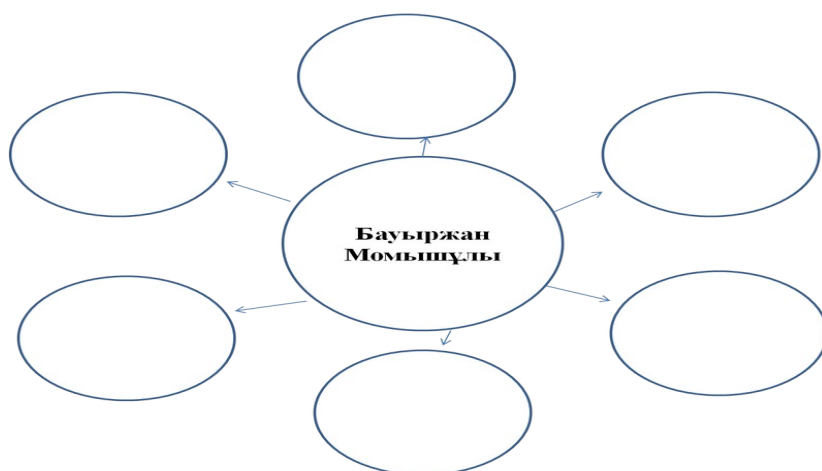
62. Неміс автономиялық республикасы өмір сүруін тоқтатып қанша неміс Қазастанға әкімшілік жолмен көшірілді:

А) 165 мыңнан астам неміс В) 200 мыңға жуық неміс С) 360 мыңнан астам немісД) 400 мың неміс

63.КСРО Мемлекеттік Қауіпсіздік Комитеті ІІІ Басқармасының 1945ж қазан айындағы мәліметтері бойынша Қазақстанға жер аударылғандардың саны:

А) 2 млн 464 мыңға жуық В) 3 млн. астам С) 1 млн 326 мыңнан астам Д) 1,5 млн адам

Тапсырма 2. Төмендегі кластерді толтыр.

Дескриптор:

Бауыржан Момышұлының өмірбаяны, ерлігі, елжандылығы, ұлтжандылығын сипаттайтын кластерді толтырады;

28-сабақ. Қазақстандағы индустрияландыру саясаты

Тапсырма 1. Сәйкестендір.

Қала аттары	Индустрияландыру саясатының нәтижесі
Ембі, Доссор	Шахталарды, рудниктер ашылды
Қарсақбай	Көмір өндірілді
Алматы, Шымкент, Талғар	Мұнай өндіру қолға алынды
Риддер	Тері илеу зауыттары жұмысы жанданды
Павлодар	Тұз тресі іске қосылды
Екібастұз	Мыс балқыту зауыты ашылды

Дескриптор:

Берілген қалаларда ашылған кәсіпорындарды сәйкестендіреді;

Тапсырма 2. «Индустрияландырудың біздің өлкемізге тигізген әсері» деректі эссе жаз.

Дескриптор:

Деректерді және өз білімін пайдалана отырып, «Қазақстандағы индустрияландыру» тақырыбында 10 сөйлемнен тұратын эссе жазады;

29-сабақ. Тың игеру саясаты

Тапсырма 1. Кестені толтыр.

Тың игерудің артықшылықтары	Тың игерудің кемшілігі

Дескриптор:

Тың игерудің артықшылығына 3 дәлел келтіреді;

Тың игерудің кемшілігіне 3 дәлел келтіреді;

Тапсырма 2. Хронологиялық кестені толтыр.

1954 – 1956 жж. –

1954-1960 жж. –

Дескриптор:

1954 – 1956 жж. болған оқиғаны жазады;

1954-1960 жж. болған оқиғаны жазады;

Тапсырма 3. Терминдерге түсініктеме бер.

Совхоз –

Тың –

Ферма –

Ұжымшар –

Кооператив -

Дескриптор:

Жоғарыда берілген ұғымдарға түсініктеме береді;

30-31-сабақ. Тоқырау жылдарындағы Қазақстан

Тапсырма 1. Тоқырау жылдарында тежеліп қалған салалар.

1....

2....

3....

4....

5....

Дескриптор:

Тоқырау жылдары тежеліп қалған 1 саланы атайды;

Тоқырау жылдары тежеліп қалған 2 саланы атайды;

Тоқырау жылдары тежеліп қалған 3 саланы атайды;

Тоқырау жылдары тежеліп қалған 4 саланы атайды;

Тоқырау жылдары тежеліп қалған 5 саланы атайды;

Тапсырма 2. Л.И. Брежневке тарихи деректермен сипаттап бер.

Дескриптор:

Деректерді пайдалана отырып, Л.И. Брежневтің билігіне 3 аргумент келтіреді;

32-сабақ. Тәуелсіз Қазақстан Республикасындағы басты оқиғалар

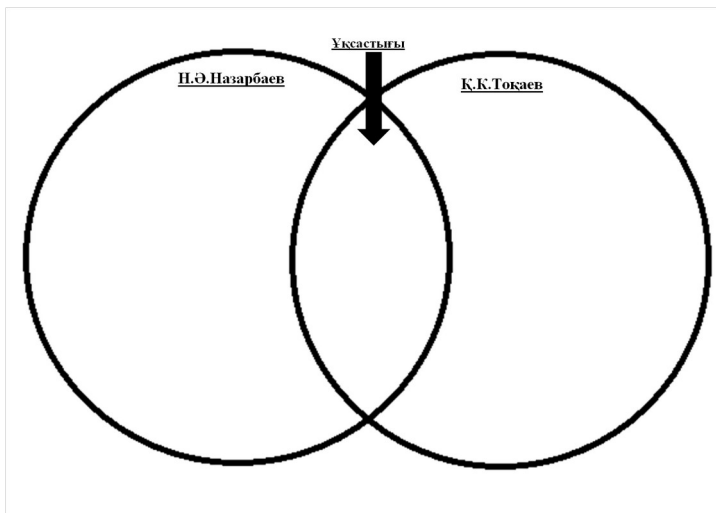
Тапсырма 1. Хронологиялық кестені толтыр.

1991 ж.	
1992 ж.	
1993 ж.	
1994 ж.	
1995 ж.	
1996 ж.	
1997 ж.	
1998 ж.	
1999 ж.	
2000 ж.	
2001 ж.	
2002 ж.	
2003 ж.	
2004 ж.	
2005 ж.	
2006 ж.	
2007 ж.	
2008 ж.	
2009 ж.	
2010 ж.	
2011 ж.	
2012 ж.	
2013 ж.	
2014 ж.	
2015 ж.	
2016 ж.	
2017 ж.	
2018 ж.	
2019 ж.	
2020 ж.	
2021 ж.	
2022 ж.	

Дескриптор:

Жоғарыда берілген жылдарда болған оқиғаларды реттілік бойынша жазады;

Тапсырма 2. Тәуелсіздік жылдарындағы екі президенттің ішкі саясатын Венн диаграммасы арқылы салыстыр.

Дескриптор:

- Н.Ә.Назарбаевтың Қазақстанның ішкі саясатына қосқан үлесіне баға береді;
- Қ.Қ.Тоқаевтың Қазақстанның ішкі саясатына қосқан үлесіне баға береді;
- Н.Ә.Назарбаев пен Қ.Қ.Тоқаевтың ішкі саясаттағы қызметінің 1 ұқсастығын табады;
- Н.Ә.Назарбаев пен Қ.Қ.Тоқаевтың ішкі саясаттағы қызметінің 1 ерекшелігін табады;

Тапсырма 3. Сенің ойыңша Тәуелсіз Қазақстан одан әрі дамуы үшін қай саланы дамыту керек? Ол үшін не істеу керек? Өз ойыңды жаз.

Дескриптор:

- Тәуелсіз Қазақстанның дамуына әсер ететін 3 саланы сипаттайды;
- Тәуелсіз Қазақстанның даму бағытына баға береді;
- Тәуелсіз Қазақстанның даму бағытына өз көзқарасын білдіреді;

33-34-сабақ. Нарықтық экономикаға көшу. Қазақстанның дамуы.

Тапсырма 1. Кестені толтыр.

Нарықтық экономиканың артықшылықтары	Нарықтық экономиканың кемшілігі

Дескриптор:

Қазақстандағы нарықтық экономиканың артықшылықтары 3 дәлел келтіреді;
Қазақстандағы нарықтық экономиканың кемшілігіне 3 дәлел келтіреді;

Тапсырма 2. «Қазақстан – 2030» стратегиясының мәні.

Дескриптор:

1. «Қазақстан – 2030» стратегиясының 1 мәнін сипаттап жазады;
2. «Қазақстан – 2030» стратегиясының 2 мәнін сипаттап жазады;
3. «Қазақстан – 2030» стратегиясының 3 мәнін сипаттап жазады;

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Нұрпейісов К.- «Қазақстан тарихы», А. «Мектеп» 2002. -148 б.
2. Тасмағанбетов И, Абен Е., Арын Е. «Первые лица государства» Политические портреты.-А. «Білік» 2001. -12 б.
3. «Қазақ тарихы»-А: 1-5 томдар.
4. «Қазақстан тарихы»-А: «Мектеп» баспасы» ЖАҚ, 2002.-18 б.
5. Қасымбаев Ж. «Қазақстан тарихы»-А. «Мектеп» 2004. -20 б.
6. Бабаев Д., Жолдаспаев С. «Қазақстан тарихы»- А. «Атамұра» 2003. -88 б.
7. Аяған Б.Ғ., Шәймерденова М.Ж. Қазақстан тарихы (XX ғасырдың басынан бүгінгі күнге дейін). Жалпы білім беретін мектептің 9-сыныбына арналған оқулық. 3-басылым, өңделген.Жалпы ред.басқ.тарих ғылымдарының док., проф. Аяған Б.Ғ. – Алматы. Атамұра, 2013. – 400 б.
8. Қабылдинов З.Е. Құраст.– Қазақстан тарихы (XVIII-XIX ғасырлар). Хрестоматия: Жалпы білім беретін мектептің 8 (7)-сыныбына арналған / Алматы.Атамұра, 2018. – 96 б.
9. Омарбеков Т., Хабижанова Г., Қартаева Т., Ноғайбаева М. Қазақстан тарихы (Орта ғасырлар). Жалпы білім беретін мектептің 6-сыныбына арналған оқулық. /– Алматы.Мектеп, 2018. – 184 б.
- 10.Бекмаханов Е.Б. Жеті томдық шығармалар жинағы. 4 том. (Қазақстан тарихы (оқулық және оқу құралдары)). Палодар: «ЭКО» ҒӨФ, 2005. – 416 б.
- 11.Білім мазмұнын жаңарту аясында (5-9 сыныптарда) «Қазақстан тарихы», «Дүниежүзі тарихы» оқу пәндерін оқыту бойынша әдістемелік ұстанымдар, - Астана: Ы.Алтынсарин атындағы ҰБА, 2019. – 84 б.
- 12.Жолшыбеков Ә.Р. Жалпы ред.басқарған Жаңа әлемдегі жаңа Қазақстан: «Тәуелсіздіктің 20 жылдығы». // Халықаралық ғыл.-практ. Конф.материалдары.– Астана: Қазақстан Республикасының Парламентінің Мәжілісі, 2011. – 198 б.
- 13.Сағынғали А.С., Каиповой Б.М. Республика Казахстан: политическая модернизации. Сборник выступлений и статей / Под общей редакцией– Алматы: Издательский дом «Таймас», 2008. – 192 б.
- 14.«Иллюстрированная история Казахстана»:С древнейших времен до наших дней: В 4-х томах. Том 3. Казахстан со второй половины XIX века до первой половины XX века. Алматы. 2005. – 320 б.

- 15.Көпіш Ә. Құраст.: Қазақ халқының тарихи тұлғалары.: Қысқаша анықтамалық / - Алматы:Өнер 2016. - 312 б.
- 16.Қожамжарова Д.П. Қазақ хандығы. Монография.2 басылым. /Тараз: БигНеоСервис 2015. – 255 б.
- 17.Галиев А. Керей мен Жәнібек. Тарих, тұлға, уақыт. / Алматы:Аруна 2004. – 92 б.
- 18.Байболұлы Қ. Еңсегей бойлы ер Есім. Дастандар. / Алматы: Жалын 2005. – 320 б.
- 19.Есламғалиұлы М. Ғұмырнамалар мен ғибратнамалар. / Алматы: Сөздік-Словарь, 2001. – 216 б.
- 20.Касымбаев Ж. Абылай хан. История, личность, время. / Алматы :Аруна, 2003. – 92 б.
- 21.Жұмаханов Т. Қасым хан. Тарихи баян. / Алматы: Аударма, 2004. – 184 б.